

Stappenplan naar certificering voor BRL9500 Energieprestatieadviesing

Certificeren lijkt ingewikkeld, maar in de praktijk valt het meestal erg mee. In veel bedrijven zijn immers al belangrijke stappen in kwaliteitsmanagement gezet in de vorm van ISO-certificering of anderszins. Hieronder wordt de weg naar certificering beschreven voor BRL9500 Energieprestatieadviesing. Voor andere Beoordelingsrichtlijnen gelden in principe dezelfde processtappen.

Achtergrond

Met de implementatie van de Europese richtlijn Energy Performance Buildings Directive (EPBD) moeten bedrijven die Energieprestatiecertificaten (hierna energielabels genoemd) voor gebouwen willen gaan afgeven zich verplicht certificeren. Dat wil zeggen dat zij hun werkprocessen zodanig dienen in te richten dat zowel opdrachtgevers als de overheid er op mogen vertrouwen dat een afgegeven energielabel de wettelijk vereiste kwaliteit heeft. Hoe zij te werk moeten gaan, wordt bepaald in Beoordelingsrichtlijn BRL9500. Tegelijkertijd bevat de Beoordelingsrichtlijn min of meer gestandaardiseerde procedures voor uitgebreidere energiebesparingsadviezen, de zogenaamde EPA-maatwerkrapporten (hierna verder maatwerkrapporten genoemd)

Energy Performance Buildings Directive

De Europese richtlijn Energy Performance Buildings Directive (EPBD), in de Nederlandse regelgeving geïmplementeerd via de Regeling en het Besluit Energieprestatie Gebouwen, en de inmiddels aangescherpte versie van de richtlijn (de Recast-EPBD) leggen alle lidstaten minimumeisen op ten aanzien van de energieprestatie van nieuwe gebouwen. Ook dient de energieprestatie bij oplevering van een nieuw gebouw of bij een koop- of huurtransactie van bestaande gebouwen via een energielabel zichtbaar worden gemaakt. De Nederlandse overheid stelt dat een energielabel alleen mag worden afgegeven door een EPA-adviseur die op basis van BRL9500 gecertificeerd is. De Minister van Binnenlandse Zaken heeft aangekondigd dat een koopwoning zonder label niet meer van eigenaar kan wisselen; huurders zijn bij een nieuw huurcontract een deel van de huur niet verschuldigd zolang de verhuurder de woning niet heeft gelabeld.





Welke stappen moet u doorlopen om gecertificeerd te worden?

Als uw bedrijf energielabels en/of maatwerkrapporten wil gaan afgeven, dan zal uw bedrijf moeten voldoen aan de proces- en procedure-eisen in Beoordelingsrichtlijn BRL9500. In het traject naar certificering zult u een aantal stappen moeten doorlopen:

- U moet bepalen met welk type dienst u zich in welke markt(en) gaat bezighouden en bepalen voor welke deelregelingen uw bedrijf gecertificeerd wil worden.
- U zult uw organisatie en uw werkwijze moeten toetsen aan de gestelde eisen in de regeling(en) en uw werkprocessen eventueel hierop moeten aanpassen.
- U moet een Intern Kwaliteitshandboek gemaakt en operationeel hebben.
- U zult certificatie-instellingen om een offerte voor certificering moeten vragen.
- Uw organisatie ondergaat een toelatingsonderzoek door de certificatie-instelling. Bij een positieve beslissing sluit u een contract met de certificatie-instelling en ontvangt u het certificaat.
- U zorgt er vervolgens voor dat uw organisatie blijft voldoen aan alle eisen die de Beoordelingsrichtlijn aan u stelt.

1. Voor welke deelregelingen wilt u zich certificeren?

In beoordelingsrichtlijn BRL9500 zijn niet alleen de procedure-eisen voor het afgeven van wettelijk verplichte energielabels opgenomen, maar ook de procedure-eisen voor de op vrijwillige basis af te geven maatwerkrapporten. Ook is er een onderscheid gemaakt naar woningbouw en utiliteitsbouw. BRL9500 kent hierdoor een algemeen deel met bepalingen waaraan iedere aanvrager moet voldoen en op dit moment vier deelregelingen.

Deelregelingen BRL9500	Keurmerk BRL 9500-procescertificaat	Aard keurmerk
BRL 9500 deel 00 - Algemeen deel (verplicht)	-	
BRL 9500 deel 01 – Bestaande woningbouw, Energieprestatiecertificaat		Wettelijk verplicht
BRL 9500 deel 02 – Bestaande woningbouw, EPA maatwerkrapport		Vrijwillig
BRL 9500 deel 03 – Bestaande utiliteitsbouw, Energieprestatiecertificaat		Wettelijk verplicht
BRL 9500 deel 04 – Bestaande utiliteitsbouw, EPA maatwerkrapport		Vrijwillig

Als gevolg van de aanscherping van de EPBD en de hieruit voortvloeiende eis met betrekking tot het energielabel voor nieuw opgeleverde gebouwen, worden in 2012 twee deelregelingen aan de BRL9500 toegevoegd:

BRL 9500 deel 05 – Nieuwbouw woningbouw		Wettelijk verplicht
BRL 9500 deel 06 – Nieuwbouw utiliteitsbouw		Wettelijk verplicht

2 Waar moet uw bedrijf aan voldoen?

In het algemene deel en de gekozen bijzondere delen zijn de eisen opgenomen waaraan uw organisatie als aanvrager, maar ook de certificerende instelling moeten voldoen. Eisen voor de aanvrager hebben met name betrekking op:

- het interne werkproces, het gaat hierbij zowel om eisen aan de werkwijze van de organisatie zelf (organisatiegerichte eisen), als om eisen rondom het afgeven van een energieprestatiecertificaat of EPA maatwerkrapport (projectgerichte eisen);
- de interne kwaliteitsbewaking, er moet bijvoorbeeld een kwaliteitshandboek aanwezig en operationeel zijn. In dit handboek worden de in het interne werkproces gevolgde procedures vastgelegd;
- de vakbekwaamheidseisen van de betrokken EPA-opnemers en EPA-adviseurs. Over welk opleidingsniveau en of werkervaring dienen zij te beschikken. Deze eisen variëren per deelregeling;
- het gebruik van het procescertificaat, voorzien van het NL-EPBD keurmerk voor het energielabel of het KOMO-keurmerk voor het maatwerkrapport.

De beoordelingsrichtlijn stelt eveneens eisen aan de certificerende instelling. Het gaat hierbij om de omvang van het uit te voeren toelatingsonderzoek, de vervolgccontroles, en de vakbekwaamheid van de betrokken auditors en inspecteurs.

De verschillende delen verwijzen naar ISSO-publicaties. Deze beschrijven de werkwijze bij het opstellen van het energieprestatiecertificaat en EPA-maatwerkrapporten en rekenregels voor de energieprestatie van het gebouw. ISSO-publicaties 82.1 en 82.2 hebben betrekking op de woningbouw, ISSO-publicaties 75.1 en 75.2 betreffen de utiliteitsbouw. Voor het berekenen van de energieprestatie ten behoeve van de Energieprestatiecertificaten moet men ook geattesteerde software aanschaffen. De ISSO-publicaties verwijzen hiervoor naar Beoordelingsrichtlijn BRL9501, de beoordelingsgrondslag voor de rekensoftware. Zo'n attest, een soort certificaat, kunnen leveranciers van softwarepakketten verkrijgen als hun software getoetst en goedgekeurd is volgens BRL9501.

3 Wat moet er in het Intern Kwaliteits Handboek (IKB) komen?

De organisatiegerichte en projectgerichte procedures en processen worden vastgelegd in een Intern Kwaliteitshandboek (IKB). Op de site van KBI is voor zowel de woningbouw als de utiliteitsbouw, een model kwaliteitshandboek BRL9500 (versies 2012) te downloaden die hiervoor te gebruiken is.

Tabel: in het handboek te beschrijven organisatiegerichte en projectgerichte procedures

Organisatiegericht		Projectgericht	
A1	Kwaliteitsbeleid/directieverklaring	B1	Informereren opdrachtgever
A2	Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	B2	Opname huidige situatie
A3	Interne kwaliteitsbewaking	B3	Berekening Energie Index (EI)
A4	Beheersing vakbekwaamheidseisen	B4	Keuze van de energiebesparingsmaatregelen
A5	Documentenbeheer	B5	Levering energielabel / maatwerkrapport
A6	Projectenregistratie	B6	Afmelding energielabel / maatwerkrapport
A4	Beheer van projectdossiers		
A8	Klachtenbehandeling		

4 Wie gaat mijn bedrijf certificeren?

Uw bedrijf selecteert een certificatie-instelling. Op de site van Stichting KBI vindt u de certificatie-instellingen die zich voor BRL9500 hebben geaccrediteerd en die u dus om een offerte kunt vragen. Een certificatie-instelling verleent de klant vooraf alle benodigde informatie over de certificatiedienst die aangeboden wordt. Wat zijn de spelregels (reglementen), welke eisen zijn van toepassing, hoeveel gaat het kosten en hoe lang duurt het traject onder normale omstandigheden.

5 Wanneer vindt het toelatingsonderzoek plaats en waar wordt dan naar gekeken?

Door de door u gekozen certificatie-instelling wordt er een toelatingsonderzoek uitgevoerd op het moment dat u:

- minimaal 1 EPA-adviseur in dienst heeft;
- u beschikt over alle relevante documenten en hulpmiddelen, vereist volgens de BRL en de documenten waarnaar de BRL direct of indirect verwijst;
- het Interne Kwaliteits Handboek (IKB) klaar heeft en u werkt volgens de beschreven procedures;
- over een softwarepakket met KOMO Attest op basis van BRL9501 beschikt;
- daadwerkelijk energieprestatiecertificaten en/of EPA-maatwerkrapporten heeft uitgevoerd; én
- deze ook op de vereiste manier heeft gedocumenteerd (via de vastgelegde procedures en bijlagen uit het IKB);
- u geregistreerd staat bij de Geschillencommissie Energielabel, als u energielabels aan eigenaar-bewoners verstrekt.

Het onderzoek bestaat uit een organisatiegericht en een projectgericht onderzoek en wordt uitgevoerd door gekwalificeerde auditoren (organisatiegericht) en inspecteurs (projectgericht) van de certificatie-instelling. In het organisatiegerichte onderzoek gaat men vooral na of uw bedrijf en het door u opgestelde en geïmplementeerde kwaliteitshandboek aan alle vereisten voldoet. In het projectgerichte onderzoek worden per deelgebied van de BRL9500 twee projecten gecontroleerd op volledigheid van het dossier en juiste uitvoering volgens de eisen in BRL9500. Eén project wordt op dossier gecontroleerd, het tweede project wordt 'achteraf in het werk' gecontroleerd. Indien blijkt dat u nog niet aan alle gestelde eisen heeft voldaan, worden afspraken gemaakt over de nog te corrigeren zaken en de termijn waarbinnen dit moet gebeuren.

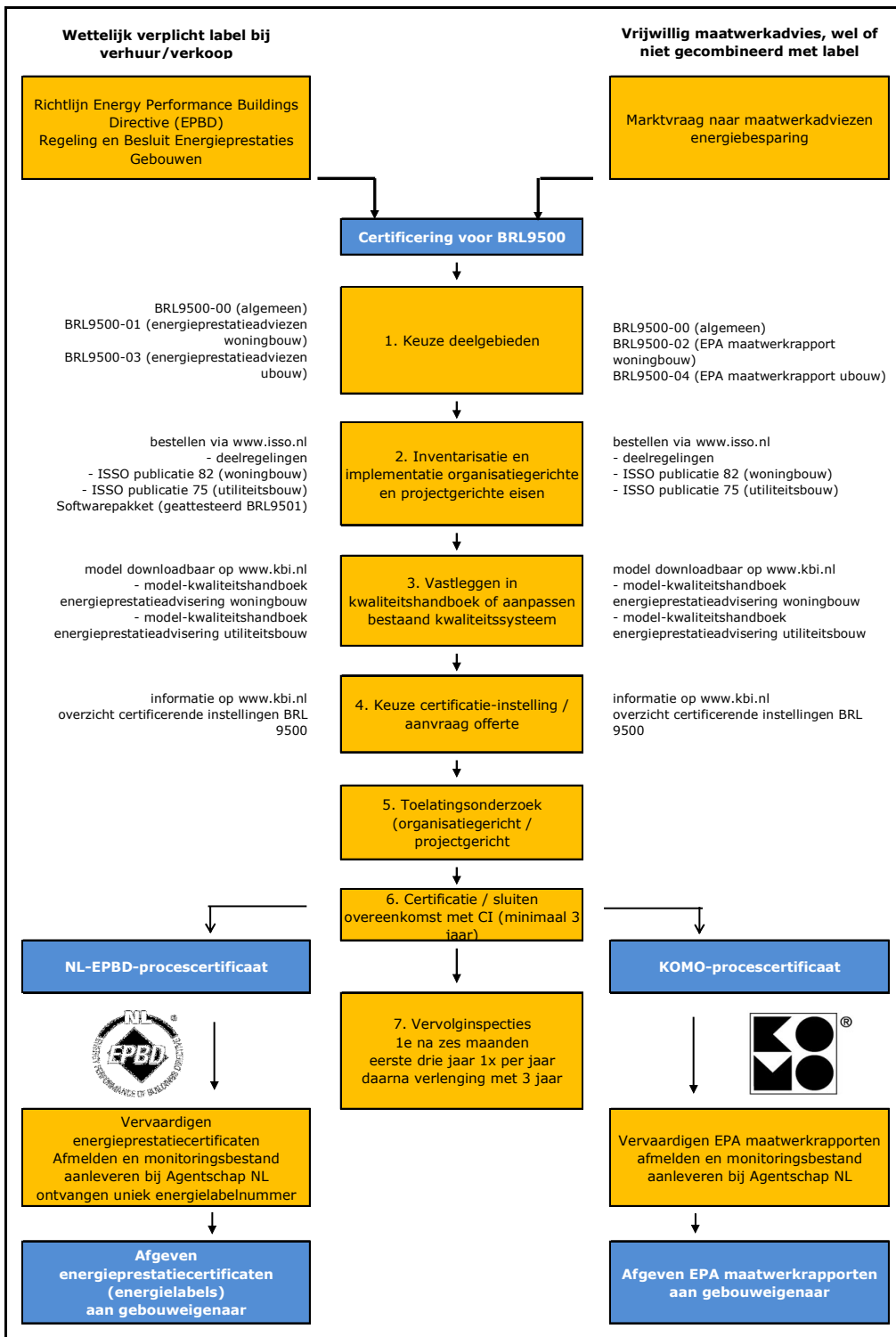
Uw bedrijf wordt gecontroleerd door een certificerende instelling. Op hun beurt worden de certificerende instellingen beoordeeld (geaccrediteerd) door de Raad voor Accreditatie. Na het toelatingsonderzoek wordt dit in de eerste vier jaar elk jaar herhaald, daarna wordt het beoordelingssysteem geëvalueerd en zonodig aangepast.

6 Wanneer krijg ik welk certificaat?

Na afronding van het toelatingsonderzoek komt de certificatie-instelling met een rapport waarin een advies over certificaatverlening is opgenomen. Dit vormt de basis voor het al dan niet verlenen van een procescertificaat. Na een positieve beslissing ontvangt uw bedrijf een NL-EPBD procescertificaat (voor het energielabel) en/of een KOMO-procescertificaat (voor het maatwerkrapport).

7 Hoe vinden de jaarlijkse controles plaats?

Regelmatig krijgt u als certificaathouder controle of u aan de eisen blijft voldoen. Een half jaar na verlening van het certificaat en vervolgens jaarlijks vinden vervolgspecties plaats. Ook bij de jaarlijkse audits wordt onderscheid gemaakt tussen een organisatiegericht en een projectgericht onderzoek. Voor het projectgerichte onderzoek zult u uw certificatie-instelling op de hoogte moeten houden van de lopende projecten. De omvang van de organisatiegerichte audits is afhankelijk van het aantal personen binnen het bedrijf dat werkzaamheden uitvoert in het kader van de energielabels en/of maatwerkrapporten. De omvang van de projectgerichte audits is afhankelijk van het aantal energielabels en/of maatwerkrapporten dat uw bedrijf per jaar afgeeft.



Afmelden energielabels en maatwerkrapporten

Met een geldig procescertificaat kunt u energielabels en/of maatwerkadviezen gaan afgeven. Een energielabel is daarbij pas rechtsgeldig als deze is afgemeld bij het landelijke energielabelregister. Deze wordt beheerd door Agentschap NL. Agentschap NL voorziet hiertoe het energielabel van een uniek energielabelnummer. Voor maatwerkrapporten geldt ook een plicht tot afmelding; een beheerder is echter nog niet aangewezen.

Voor meer informatie: zie www.kbi.nl